

Hiller István

Hiller István helytörténész, könyvtáros, erdómérnök 1934. április 25-én Sopronban született, a Berzsényi Dániel Gimnáziumban érettségizett. Utána Budapesten tanult az Idegen Nyelvek Főiskoláján, ahol az évfolyam kiváló hallgatója volt, német nyelvből fordítói és tolmácsoklevelet szerzett.

1956 novemberében más soproniakkal együtt disszidált Ausztriába, de a gyötrő honvágy hamar visszahozta, pedig ott nem voltak nyelvi nehézségei, hiszen Sopronban teljes német–magyar kétnyelvűségben nőtt fel, amit az Idegen Nyelvek Főiskoláján még fejlesztett. Visszajött, hogy szakmai gyakorlatát az Állami Könyvterjesztő Vállalat soproni fiókjában folytassa. 1957. október elsején került tudományos munkatársként a soproni egyetem könyvtárába, ami számára további tanulást jelentett. Először könyvtárosi oklevelet szerzett Budapesten (1963), beiratkozott a soproni egyetemre: itt erdómérnöki oklevelet nyert (1964), 1968-ban megvédte erdészettörténeti doktori értekezését, az elsőt ebben a műfajban az egyetemen. Ekkor már egy éve az egyetem Központi Könyvtárának igazgatója volt. 1977-ben lett főigazgató.

Munkásságának két nagyobb területe az erdészeti könyvtárügy és a soproni helytörténetírás volt. Az egyetem Központi Könyvtára épületének megépülése és berendezése (1975–1977) lehetővé tette számára nemcsak erdészeti és faipari szakkönyvtár, hanem közművelődési könyvtár kiépítését, korszerű dokumentációs-információs rendszer létesítését, amely méltóan illeszkedett az országos könyvtárhálózatba. Szívügye volt a még Selmecebányáról átmentett régi könyv- és folyóirat-állománynak ún. műemlékkönyvtárrá való berendezése, amelynek értékes anyagát külföldi szakembereknek is büszkén és sikerrel mutatta be. Létrehozta az ország negyedik, vidéki Fordító Irodáját és megvetette az Erdészeti Múzeum (Templom u. 4.) alapjait. Erdészettörténeti és könyvtárügyi ismeretei révén oktathatta az egyetemen az „Agrártörténet” és a „Szakirodalmi ismeretek” című tantárgyakat, amihez elvégezte a MÉM Mérnöktovábbképző Intézetének szaktanfolyamát is. Mindehhez járult még országos és külföldi szervezetekkel való kapcsolata is,

mint pl. MTA Könyv- és Könyvtörténeti Albizottsága, a Veszprémi Akadémiai Bizottság Művelődéstörténeti Bizottsága, az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma, European Science Foundation Forest Ecosystem Research Network, Microfilming Corporation of America, International Association of Technological University Libraries stb.

Hiller Istvánt a soproni helytörténetírásba Csatkai Endre vezette be, cikkei a Soproni Szemlében 1960-tól kezdve jelentek meg. 1966-tól 1991-ig volt a szerkesztőbizottság tagja, titkára, technikai szerkesztője. Burgenland tudományos köreivel, különösen a kismartoni Tartományi Könyvtárral kiváló kapcsolatot épített ki, amelyért 1989. február 14-én, első külföldi állampolgárként, megkapta a „Großes Ehrenzeichen des Landes Burgenland” kitüntetést. Munkáját sok fórumon ismerték el, kitüntetései a teljesség igénye nélkül: Az Erdészet kiváló dolgozója (1969), Szabó Ervin Emlékérem (1975), Károlyi Mihály Emlékplakett (1983), Munka Érdemrend ezüst fokozata (1987). A rendszerváltást szükségesnek tartotta, „Nem leszek köpönyegforgató, mint mások!” – mondotta és belépett az MSZP-be. A Központi Egyetemi Könyvtár főigazgatói állására kiírt pályázat körüli herce-hurca és támadások miatt 1992-ben felmondott az egyetemen és elment Győrbe a Széchenyi István Főiskola könyvtári főigazgatójának. Számos szép feladatot és lehetőséget kapott, mégis ahogy Mollay Károly fogalmazott: „nagyon sajgott a szíve Sopronért, a Központi Egyetemi Könyvtárért, ami állandó magas vérnyomásának bizonyára nem tett jót.”

Temetése 1993. november 18-án volt a soproni Szent Mihály-temetőben a római katolikus egyház szertartása szerint. Szeretett erdészindulójával búcsúztatták.

Irodalom:

Kisalföld, XLVIII. évf. 265. szám, 1993. november 13. p. 7.

Ormos Balázs: Tisztelgés Dr. Hiller István főigazgató emléke előtt In: Erdészeti lapok 2004. 139. évf. 4. sz. p. 137.

Mollay Károly: Hiller István (1934-1993). In: Erdészeti lapok 1994. 48. évf. 1. sz. p. 80-81.

Mastalirné Zádor Márta Hiller István irodalmi munkássága In: Erdészeti lapok 1994. 48. évf. 1. sz. p. 85-99.

Mezei György: In memoriam dr. Hiller István (1934-1993) In: Könyv, könyvtár, könyvtáros 1994. (3. évf.) 1. sz. 41. p.